บทที่ 5
สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ช่วงปี พ.ศ.2544-2552 ซึ่งจะทำการศึกษาจากธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ซึ่งแบ่งตามเกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทยจำนวน 4 ธนาคารด้วยกัน คือ ธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาส ตั้งแต่ไตรมาส 1 ปี พ.ศ.2544 – ไตรมาส 4 ปี พ.ศ. 2552 ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้ได้อ้างอิงและพัฒนาแนวคิดของ Jeff Madura (2002) ประกอบกับแนวคิดของกรวีร์ ชัยอมรไพศาล มาสร้างเป็นแบบจำลองปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ โดยใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (Return on Earning Assets: ROEA) เป็นตัวแทนของความสามารถในการทำกำไรและเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรจะทำการพิจารณาจากปัจจัยภายในของธนาคารพาณิชย์เนื่องจากเป็นปัจจัยที่ธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่สามารถควบคุมได้และปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลโดยตรงต่อผลตอบแทนของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ การศึกษาในครั้งนี้ต้องการศึกษาถึงความสามารถในการทำกำไรในแง่ของสถานประกอบการว่าธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่แต่ละธนาคารที่ทำการศึกษานั้นสามารถนำสินทรัพย์ที่มีอยู่ไปใช้เพื่อก่อให้เกิดผลกำไรได้มากน้อยเพียงใดโดยไม่คำนึงว่าสินทรัพย์นั้นจะมาจากการกู้ยืมหรือมาจากเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น ดังนั้นสินทรัพย์ในที่นี้จะครอบคลุมเฉพาะในส่วนของสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่ทำให้เกิดรายได้และกำไรสุทธิอย่างแท้จริงอันเป็นผลมาจากการบริหารสินทรัพย์ดังกล่าวของธนาคารพาณิชย์ เพื่อสามารถพิจารณาได้ว่าธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่แต่ละธนาคารมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไร เพื่อที่จะได้ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์และการบริหารงานของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้ข้อมูลที่นำมาใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลอนุกรมเวลา หากข้อมูลอนุกรมเวลา (time series data) มีลักษณะนิ่ง (stationary) จะสามารถนำไปหาสมการถดถอยได้ แต่หากข้อมูลอนุกรมเวลา (time series data) มีลักษณะไม่นิ่ง (non-stationary) เมื่อนำไปหาสมการถดถอยอาจทำให้ได้การถดถอยที่ไม่แท้จริง (spurious regressions) เว้นแต่ว่าสมการ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ดังกล่าวจะมีลักษณะความสัมพันธ์แบบการร่วมกันไปด้วยกัน (cointegration relationship) ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องทดสอบความนิ่งของข้อมูลโดยการทดสอบ unit root ก่อนตามวิธี Phillip and Perron test (PP) เมื่อข้อมูลมีลักษณะนิ่งที่ระดับเดียวกันแล้วจะนำมาหาความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวโดยการทดสอบ cointegration ตามวิธีการของ Engle and Granger เพื่อดูความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่แต่ละธนาคารว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ จากนั้นจะทำการทดสอบ Error Correction Mechanism (ECM) เพื่อพิจารณาการปรับตัวเชิงดุลยภาพระยะสั้นเพื่อเข้าสู่ดุลยภาพระยะยาว โดยผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit root test) ของธนาคาร กรุงเทพ จำกัด (มหาชน) พบว่าตัวแปรทุกตัวมีลักษณะนิ่ง (stationary) ที่ระดับ 1st difference หรือ I(1) ดังนั้นจึงทำการทดสอบ cointegration ตามวิธีการของ Engle and Granger ซึ่งผลการทดสอบพบว่าตัวแปรในแบบจำลองมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้แก่ ตัวแปรอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ (PPL) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตัวแปรส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (IS) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และตัวแปรอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม (OETI) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 นอกจากนี้เมื่อทำการทดสอบ ECM พบว่าตัวแปรในแบบจำลองมีการปรับตัวเชิงดุลยภาพระยะสั้นเพื่อเข้าสู่ดุลยภาพระยะยาวที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ผลการทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit root test) ของธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) พบว่าตัวแปรทุกตัวมีลักษณะนิ่ง (stationary) ที่ระดับ 1st difference หรือ I(1) ดังนั้นจึงทำการทดสอบ cointegration ตามวิธีการของ Engle and Granger ซึ่งผลการทดสอบพบว่าตัวแปรในแบบจำลองมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามของธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ได้แก่ ตัวแปรอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (LTA) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 ตัวแปรส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (IS) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และตัวแปรอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม (OETI) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 นอกจากนี้เมื่อทำการทดสอบ ECM พบว่าตัวแปรในแบบจำลองมีการปรับตัวเชิงดุลยภาพระยะสั้นเพื่อเข้าสู่ดุลยภาพระยะยาวที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ผลการทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit root test) ของธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) พบว่าตัวแปรทุกตัวมีลักษณะนิ่ง (stationary) ที่ระดับ 1st difference หรือ I(1) ดังนั้นจึงทำการทดสอบ cointegration ตามวิธีการของ Engle and Granger ซึ่งผลการทดสอบพบว่าตัวแปรในแบบจำลองมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ได้แก่ ตัวแปรอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ (PPL) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตัวแปรส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (IS) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 และตัวแปรอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม (OETI) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 นอกจากนี้เมื่อทำการทดสอบ ECM พบว่าตัวแปรในแบบจำลองมีการปรับตัวเชิงดุลยภาพระยะสั้นเพื่อเข้าสู่ดุลยภาพระยะยาวที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ผลการทดสอบความนิ่งของข้อมูล (Unit root test) ของธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) พบว่าตัวแปรทุกตัวมีลักษณะนิ่ง (stationary) ที่ระดับ 1st difference หรือ I(1) ดังนั้นจึงทำการทดสอบ cointegration ตามวิธีการของEngle and Granger ซึ่งผลการทดสอบพบว่าตัวแปรในแบบจำลองมีความสัมพันธ์เชิงดุลยภาพระยะยาวที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามของธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) ได้แก่ ตัวแปรอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (LTA) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ตัวแปรส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (IS) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และตัวแปรอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม (OETI) มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 นอกจากนี้เมื่อทำการทดสอบ ECM พบว่าตัวแปรในแบบจำลองมีการปรับตัวเชิงดุลยภาพระยะสั้นเพื่อเข้าสู่ดุลยภาพระยะยาวที่ระดับนัยสำคัญ 0.01

ทั้งนี้ผลการศึกษาดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 5.1 โดยจะเห็นได้ว่าตัวแปรส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิ (IS) และตัวแปรอัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานต่อรายได้รวม (OETI) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ทั้ง 4 ธนาคาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อยังคงเป็นรายได้หลักสำหรับทุกธนาคาร ดังนั้นธนาคารจึงได้เน้นในการทำการตลาดเชิงรุกเพื่อขยายฐานสินเชื่ออย่างต่อเนื่อง ประกอบกับความสามารถในการบริหารต้นทุนเงินรับฝากอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ธนาคารมีต้นทุนเงินรับฝากต่ำกว่ารายได้ดอกเบี้ยดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อ อีกทั้งธนาคารมีการอนุมัติสินเชื่ออย่างระมัดระวังและมีการติดตามหนี้ที่ดี ทำให้ธนาคารมีสินเชื่อด้อยคุณภาพลดลง ดังนั้นจากการที่ธนาคารมีการขยายตัวของสินเชื่ออย่างต่อเนื่อง และมีการบริหารต้นทุนเงินรับฝาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ธนาคารมีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารเพิ่มขึ้น สำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของธนาคารส่วนใหญ่จะมาจากค่าใช้จ่ายในการขยายช่องทางการขายและบริการ เช่น การขยายเครือข่ายสาขาทั้งในประเทศและต่างประเทศ และการเพิ่มเครื่องบริการอิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ธนาคารยังมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าได้อย่างเหมาะสมผ่านทุกช่องทางการให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด อีกทั้งธนาคารยังมีค่าใช้จ่ายทางการตลาดในการส่งเสริมการขายและโฆษณาประชาสัมพันธ์ตลอดจนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานที่เพิ่มขึ้นทั้งจากการปรับขึ้นเงินเดือนประจำปีและจากจำนวนพนักงานที่เพิ่มขึ้น ทำให้ธนาคารมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของธุรกิจ ดังนั้นจากการที่ธนาคารมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารลดลง

ในทางกลับกันตัวแปรอัตราส่วนรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการต่อรายได้รวม (FSTI) ก็เป็นปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่ทั้ง 4 ธนาคาร ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากต้นทุนของค่าธรรมเนียมและบริการอาจสูงกว่ารายได้ค่าธรรมเนียมและบริการที่ได้รับจริง จากการที่ธนาคารส่วนใหญ่จะขยายฐานรายได้ค่าธรรมเนียมและบริการโดยการเน้นกลยุทธ์การให้บริการที่แตกต่างจากคู่แข่งและเพิ่มมูลค่าให้กับลูกค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นธนาคารจึงได้มีการสร้างสรรค์และนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้ามากที่สุด แต่ทั้งนี้ต้นทุนของค่าธรรมเนียมและบริการอาจสูงกว่ารายได้ค่าธรรมเนียมและบริการที่ได้รับจริง ส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารลดลง แต่การที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติอาจเนื่องมาจาก ธนาคารยังคงให้ความสำคัญกับรายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อมากกว่ารายได้จากค่าธรรมเนียมและบริการ เนื่องจากรายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อยังคงเป็นรายได้หลักของธนาคาร

ในขณะที่ตัวแปรอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้ (LTA) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) เนื่องจากธนาคารกรุงไทยเป็นธนาคารพาณิชย์ของรัฐที่มีบทบาทในการตอบสนองนโยบายรัฐในโครงการต่างๆไปพร้อมกับการดำเนินธุรกิจในเชิงพาณิชย์ ดังนั้นธนาคารจึงเน้นการขยายสินเชื่อแก่รัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ และพนักงานของรัฐ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่ำ อีกทั้งในช่วงภาวะเศรษฐกิจถดถอย ธนาคารยังได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐโดยการอัดฉีดเงินให้สินเชื่อเข้าสู่ระบบเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการและประชาชนทั่วไป ส่งผลให้ปริมาณเงินให้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

สินเชื่อขยายตัวอย่างมาก ในขณะที่ธนาคารไทยพาณิชย์ได้มีการควบรวมกิจการของบริษัท สยามพาณิชย์ลิสซิ่ง จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ และการที่ธนาคารมีนโยบายที่มุ่งเน้นการเติบโตของสินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) จึงได้ทำการตลาดเชิงรุก ทำให้ปริมาณสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์และสินเชื่อ SME ขยายตัวอย่างมาก ประกอบกับการที่ทั้ง 2 ธนาคารมีการปล่อยสินเชื่ออย่างมีคุณภาพ โดยการพิจารณาอนุมัติเงินให้สินเชื่อรายใหม่อย่างรอบคอบและติดตามลูกค้าเก่าอย่างใกล้ชิด ทำให้สินเชื่อด้อยคุณภาพลดลง ดังนั้นจากการที่ทั้ง 2 ธนาคารมีการขยายสินเชื่ออย่างต่อเนื่อง และมีสินเชื่อด้อยคุณภาพลดลง ส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารเพิ่มขึ้น

ส่วนตัวแปรอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อ (PPL) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) และธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เนื่องจากธนาคารกรุงเทพและธนาคารกสิกรไทยมีความเข้มงวดในการปล่อยสินเชื่อมากขึ้น ทำให้เงินให้สินเชื่อที่ปล่อยไปมีคุณภาพ ซึ่งสามารถสังเกตได้จากการที่ธนาคารมีสินเชื่อด้อยคุณภาพลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่การที่ธนาคารมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญลดลงน้อยกว่าสินเชื่อด้อยคุณภาพที่ลดลง ในขณะที่เงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น ทำให้อัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อเพิ่มขึ้น ประกอบกับธนาคารมีการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา โดยการตัดจำหน่ายหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญออกไป ทำให้สินเชื่อซึ่งเป็นสินทรัพย์ของธนาคารลดลง ส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามเราสามารถตั้งข้อสังเกตได้ว่าตัวแปรอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อไม่ใช่ตัววัดที่ดี เนื่องจากตัวแปรนี้อาจมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามหรือในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไรก็ได้

สำหรับค่าคงที่ (Constant) มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร กรุงไทย จำกัด (มหาชน) เนื่องจากธนาคารมีการบริหารงานตามนโยบายคู่ขนาน (Dual Track) ที่ต้องสนองนโยบายของรัฐในการช่วยพัฒนาประเทศไปพร้อมๆกับการแสวงหากำไรในเชิงธุรกิจ ดังนั้นธนาคารจึงมีหน้าที่สำคัญในการตอบสนองนโยบายรัฐในโครงการต่างๆ เพื่อช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ เช่น การเป็นธนาคารผู้นำในการขยายฐานสินเชื่อลงสู่ระดับรากหญ้าเพื่อลดการพึ่งพิงเงินกู้ยืมนอกระบบ โครงการสนับสนุนสินเชื่อ OTOP การมีกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ) การสนับสนุนเงินกู้ให้กับการเคหะแห่งชาติในโครงการบ้านเอื้ออาทร การออกสินเชื่อกรุงไทย SMEs เพื่อนแก้วิกฤติและสินเชื่ออีกหลากหลายชนิดเพื่อสนับสนุนมาตรการไทยเข้มแข็งของรัฐบาล เป็นต้น ด้วยเหตุนี้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารจึงอาจขึ้นอยู่กับการตอบสนองนโยบายของรัฐในโครงการต่างๆเพื่อช่วยเหลือประชาชนมากกว่ามุ่งเน้นแต่การแสวงหากำไรสูงสุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ทางธุรกิจ แต่การที่ค่าคงที่ (Constant) ไม่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ธนาคาร กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และธนาคาร ไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) อาจเนื่องมาจากธนาคารยังคงให้ความสำคัญกับความสามารถในการบริหารสินทรัพย์และปัจจัยภายในต่างๆที่มีอยู่ของธนาคารเพื่อก่อให้เกิดกำไรมากกว่าการมุ่งเน้นในการตอบสนองนโยบายของรัฐ เนื่องจากสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ธนาคารสามารถควบคุมได้และส่งผลโดยตรงต่อผลตอบแทนของธนาคาร โดยเฉพาะเงินให้สินเชื่อซึ่งเป็นรายได้หลักของธนาคาร รวมทั้งการควบคุมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของธนาคารที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวทางธุรกิจ

ตารางที่ 5.1 สรุปผลการประมาณการสมการถดถอยของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่แต่ละธนาคาร

ตัวแปรตาม / ตัวแปรอิสระ	ธ.กรุงเทพ ($ROEA_{BBL}$)	ธ.กรุงไทย ($ROEA_{KTB}$)	ธ.กสิกรไทย ($ROEA_{KBANK}$)	ธ.ไทยพาณิชย์ ($ROEA_{SCB}$)
LTA		+		+
PPL	+		+	
IS	+	+	+	+
FSTI				
OETI	–	–	–	–
Constant		–		

ที่มา : จากการคำนวณ

หมายเหตุ :

+ หมายถึง ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไร

– หมายถึง ตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับความสามารถในการทำกำไร

ช่องว่าง หมายถึง ตัวแปรอิสระที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนต่างๆของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่แต่ละธนาคารจากตารางที่ 5.2 จะเห็นได้ว่าความสามารถในการทำกำไรของธนาคารพาณิชย์ขนาดใหญ่ทั้ง 4 ธนาคารมีอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกัน แม้ว่าธนาคารกรุงเทพจะมีสัดส่วนในการปล่อยสินเชื่อที่ต่ำกว่าธนาคารอื่น แต่ธนาคารก็มีรายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับธนาคารอื่น ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ธนาคารมีนโยบายในการปล่อยสินเชื่ออย่างระมัดระวังและการบริหารต้นทุนเงินรับฝากอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ธนาคารยังมีสัดส่วนการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมากกว่าธนาคารอื่น แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าธนาคารมีสินเชื่อด้วยคุณภาพที่มากขึ้น แต่จากการที่ธนาคารมีกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น ธนาคารจึงได้ตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นตามกำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความมั่นคงของธนาคาร โดยหากเงินให้สินเชื่อที่ปล่อยไปกลายเป็นสินเชื่อด้อยคุณภาพ กำไรของธนาคารก็จะไม่ได้รับผลกระทบมากนัก เนื่องจากธนาคารมีการสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในสัดส่วนที่สูง สำหรับธนาคารกรุงไทยแม้ว่าจะมีสัดส่วนในการปล่อยสินเชื่อที่สูงกว่าธนาคารอื่น แต่ธนาคารก็มีรายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกับธนาคารอื่น ซึ่งเป็นผลมาจากการที่ธนาคารมีหน้าที่สำคัญในการตอบสนองนโยบายของรัฐในโครงการต่างๆเพื่อช่วยเหลือประชาชนมากกว่าการมุ่งเน้นแต่การแสวงหากำไรสูงสุดทางธุรกิจ จึงเน้นการขยายสินเชื่อแก่รัฐบาล หน่วยงานภาครัฐ และพนักงานของรัฐ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่ำ นอกจากนี้ธนาคารยังมีสัดส่วนการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญน้อยกว่าธนาคารอื่น เนื่องจากการที่ธนาคารมีสินเชื่อด้วยคุณภาพที่น้อย ทั้งนี้การตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญของธนาคารยังคงสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้กำหนดไว้ในแต่ละชั้นหนี้ สำหรับธนาคารกสิกรไทยแม้ว่าจะมีสัดส่วนในการปล่อยสินเชื่อที่ใกล้เคียงกับธนาคารอื่น แต่จากการที่ธนาคารมุ่งเน้นในการให้สินเชื่อที่ให้ผลตอบแทนสูงในระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้และการบริหารต้นทุนเงินรับฝากอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ธนาคารมีส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยสุทธิที่สูงกว่าธนาคารอื่น ส่วนธนาคารไทยพาณิชย์จะมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่ต่ำกว่าธนาคารอื่น ซึ่งเป็นผลมาจากการบริหารค่าใช้จ่ายอย่างมีประสิทธิภาพของธนาคาร เช่น การปรับปรุงระบบงานภายในธนาคารเพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการที่ธนาคารมีการทำการตลาดเชิงรุกเพื่อขยายฐานสินเชื่ออย่างต่อเนื่องและมีการอนุมัติสินเชื่ออย่างระมัดระวัง โดยการพิจารณาอนุมัติเงินให้สินเชื่อรายใหม่อย่างรอบคอบและติดตามลูกค้าเก่าอย่างใกล้ชิด ทำให้ธนาคารมีสินเชื่อด้อยคุณภาพลดลง ประกอบกับการบริหารต้นทุนเงินรับฝากอย่างมีประสิทธิภาพ และการนำเสนอผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายเพื่อตอบสนองทุกความต้องการของลูกค้า ทำให้ธนาคารมีรายได้ดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อและรายได้จากค่าธรรมเนียมและบริการมากขึ้น ส่งผลให้ธนาคารมีความสามารถในการทำกำไรมากขึ้น แต่

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

หากธนาคารมีการอนุมัติเงินให้สินเชื่ออย่างหละหลวม ย่อมจะทำให้ธนาคารต้องมีการตั้งสำรองค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญมากขึ้นตามปริมาณสินเชื่อด้อยคุณภาพที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ความสามารถในการทำกำไรของธนาคารลดลง ในขณะเดียวกันหากธนาคารมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่มากขึ้น ไม่ว่าจะมาจากการขยายช่องทางการขายและบริการ การพัฒนาระบบเทคโนโลยี ค่าใช้จ่ายทางการตลาด ตลอดจนค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานที่เพิ่มขึ้นตามการขยายตัวของธุรกิจ ย่อมจะส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของธนาคาร หากธนาคารมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่มากกว่ารายได้ก็จะทำให้ธนาคารมีความสามารถในการทำกำไรที่ลดลง

ตารางที่ 5.2 แสดงค่าเฉลี่ยของอัตราส่วนต่างๆของธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่แต่ละธนาคาร

ช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2552 หน่วย : ร้อยละ

รายชื่อธนาคาร / ตัวแปร	ธ.กรุงเทพ	ธ.กรุงไทย	ธ.กสิกรไทย	ธ.ไทยพาณิชย์
ROEA	0.30	0.29	0.40	0.40
LTA	75.05	91.23	83.47	83.60
PPL	10.31	5.34	8.01	8.99
IS	0.82	0.88	1.03	0.81
FSTI	25.79	15.57	23.58	23.49
OETI	58.65	58.86	58.08	52.49

ที่มา : จากการคำนวณ

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. การศึกษาในครั้งนี้ได้ใช้อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรและเป็นตัวแปรตาม แต่ยังมีอัตราส่วนอื่นๆที่ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรได้อีก เช่น อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นต้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปอาจจะใช้เครื่องชี้วัดความสามารถในการทำกำไรในด้านอื่นเพื่อให้เห็นถึงการศึกษาในมุมมองที่แตกต่างออกไป

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

2. การศึกษาในครั้งนี้ครอบคลุมเพียงธนาคารพาณิชย์ไทยขนาดใหญ่เท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจจะศึกษาในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ขนาดอื่นๆ เช่น ธนาคารพาณิชย์ขนาดกลางและขนาดเล็ก เป็นต้น

3. การศึกษาในครั้งนี้ได้ทำการพิจารณาเฉพาะปัจจัยภายในที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากงบการเงินของแต่ละธนาคารเท่านั้น ในการศึกษาครั้งต่อไปอาจทำการพิจารณาจากปัจจัยภายในตัวอื่นๆนอกเหนือจากที่ได้ทำการศึกษาในครั้งนี้ หรืออาจใช้ข้อมูลเชิงคุณภาพมาช่วยในการพิจารณาเพิ่มเติม เช่น ความสามารถของผู้บริหาร ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือลดลงและย่อมส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรต่อไป โดยอาจวัดได้จากประสบการณ์ทำงานหรือความสำเร็จของผู้บริหารที่ผ่านมา เป็นต้น

4. การศึกษาในครั้งนี้เราสามารถตั้งข้อสังเกตได้ว่าตัวแปรอัตราส่วนค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญต่อเงินให้สินเชื่อไม่ใช่ตัววัดที่ดี ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรหลีกเลี่ยงการใช้ตัวแปรนี้ เนื่องจากตัวแปรนี้อาจมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามหรือในทิศทางเดียวกันกับความสามารถในการทำกำไรก็ได้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved